

FINNISH NATIONAL
AGENCY FOR EDUCATION

LOPS2021: KORKEAKOULU- JA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ, KANSAINVÄLINEN OSAAMINEN

TUUNAAMO 9.12.2020

Kristina Kaihari, Paula Mattila, Yvonne Nummela,
Alma Muukka-Marjovuo, Anjuli Korhonen
OPETUSHALLITUS

TÄSSÄ TUUNAAMOSSA:

- Esittäytymiset, osallistumisohjeet
- Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön ja kansainvälisen osaamisen määrittelyä lukiolaissa ja LOPS2019:ssa
- Tausta-aineistoja ja resursseja
- Osanottajien kysymysten käsittelyä pitkin matkaa
- Esimerkkejä

Osallistujia 105 lähes 80 lukiosta, varav 10 svenskspråkiga, välkommen alla!

Hallituksen esitys ja lukiolaki

Tavoitteena

- edistää tulevaisuudessa tarvittavan **laaja-alaisen yleissivistyksen** ja **korkeatasoisen osaamisen** vahvistumista lukiokoulutuksessa
- tukea opiskelijoiden kasvamista **hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi** ja **aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi** sekä antaa opiskelijoille **työelämän, harrastusten** sekä **persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen** kannalta **tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia**
- antaa opiskelijoille valmiuksia **jatko-opintoihin, elinikäiseen oppimiseen** ja **itsensä jatkuvaan kehittämiseen myös kansainvälisesti.**

➤ Ja sama kuvana

Lukiosta eväät jatko-
opintoihin, työhön,
globaaliin maailmaan:

Lukion yhteydet
ympäröivään maailmaan
antavat valmiuksia
rakentaa hyvää elämää ja
kestävää tulevaisuutta.

KOTI JA HARRASTUKSET

YSTÄVÄT JA VAPAA-AIKA

JÄRJESTÖT JA
VAPAAEHTOISTYÖ

KUNTA JA
ELIN-
YMPÄRISTÖ

LUKION TOIMINTA-
KULTTUURI ROHKAISEE
YHTEISTYÖHÖN JA AVAA
OVIA.

KANSAINVÄLISYYS

TYÖELÄMÄ

KORKEAKOULUT

Lukiouudistuksen lähtökohtia ja näkymiä

- **Lukiolaisten hyvinvoinnin, ohjauksen, oppimisen tuen vahvistaminen**
- **Työelämän muutokset, jatkuva oppiminen, MUUALLA OPITUN HYÖDYNTÄMINEN!**
- **Kansainvälistyminen** kaikilla elämän alueilla
- **Yhteistyötä korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten sekä työelämän ja kansainvälisten toimijoiden kanssa vahvistettava**
- **Opiskelijan vahvempi oma rooli elämän-suunnitelmiansa tekijänä**
- **Opettajalle mahdollisuuksia käyttää laajemmin ja uudistaa omaa osaamistaan**
 - *opettajuuden muutos, avartavia ja positiivisia mahdollisuuksia*
- **Yhteistyöhön ja yhteisöllisyyteen perustuva toimintakulttuuri**
- **Johtaminen**
 - *jaettu johtajuus*
- **Koulutuksen järjestäjän ja lukion toimintaympäristön rooli!**
- **LUKION BRÄNDÄYS!**

LOPS2021 3.6 Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys

Dia ½

- Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus **kehittää jatko-opintovalmiuksiaan, kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan** monipuolisissa oppimisympäristöissä (laki lukiokoulutuksesta 714/2018, 15 §).
- Opiskelijan **opiskelumotivaatiota tuetaan** ja häntä ohjataan **löytämään omat vahvuutensa** (valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 4 §).
 - **Näkymiä tulevaisuusajatteluun ja ennakointiin**
 - **Henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatiminen**
- Koulutuksen järjestäjän on **tunnustettava myös opiskelijan muualla hankittu** opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava **osaaminen** (lukiolaki 714/2018, 27 §).

➤ ***Opiskelijan ohjaus!***

LOPS2021 3.6 Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys

Dia 2/2

- Opintojaksoihin voi yhdistää kansainvälisyys- ja työelämäosaamisen osioita sekä korkeakouluopintoihin tutustumista.
 - ***Paikallisessa opetussuunnitelmassa konkretisoidaan yhteistyön tavoitteet ja muodot sekä päätetään yhteistyötahoista!***
- Jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksia vahvistetaan
 - **lukion toimintakulttuurissa**
 - **laaja-alaisen osaamisen toteutuksissa**
 - kaikkien **oppiaineiden opinnoissa.**

**Kokemuksellisuus
ja konkretia!**

Korkeakouluyhteistyön lähtökohtia

- Osaamistason vahvistaminen
- **Monialainen, syvälinen sivistyneisyys**
 - korkeakoulumainen tapa suhtautua tietoon
 - **monilukutaidon** merkityksen kasvu
- **Kaikki mukaan** vaikka suunta ei lopulta korkeakouluun
- Korkeakouluja myös AMK:t
- Korkeakouluja myös maailmalla
- Tutustuminen tutkimukseen ja tutkimuslaitoksiin
 - **tutkimuksen työtavat**

- **Lukiolaki:** *Lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa.*
- **OKM ja korkeakoulujen tusot 2017–2020:** *Korkeakoulut lisäävät yhteistyötä toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa korkeakouluopintoihin siirtymisen nopeuttamiseksi.*
- **Lukioiden ja korkeakoulujen yhteistyöryhmän raportti *Katse korkealle!***
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-620-1>

Esimerkkejä lukio-korkeakouluyhteistyön muodoista

- Vierailut, luennot (esim. Studia Generalia), eri matalan kynnyksen tapahtumat
- Opsit tutuksi (lukio – yliopisto), opettajavaihto (esim. kielet)
- Verkkokurssit, moocit, striimattavat luennot
- Opintokokonaisuuden suoritukset, peruskurssien suorittaminen yliopistossa, tutkimusyhteistyö
- Esimerkiksi: Johdatus tuotantotalouteen, Johdatus oikeusjärjestykseen, Johdatus hallintotieteeseen, Taloustieteen perusteet, Asiakaslähtöinen markkinointi, Historian perusopinnot
 - *Mitä lukiolainen voi odottaa AMK- tai yliopisto-opinnoilta*
 - *Mitä AMK:ssa/yliopistossa voidaan odottaa lukiolaiselta?*

Työelämävalmiudet

- **Opiskeluympäristöt**, jotka lisäävät **yritys- ja työelämän tuntemusta** myös kansainvälisesti
- Työn, yrittäjyyden ja taloudellisen toimeliaisuuden **uudet muodot ja mahdollisuudet**
- Elämänhallinnan taidot, **yhteistyö- ja tiimitaidot, luovuus, rohkeus, joustavuus**
 - ***Konkreettiset kokemukset, tekemällä oppiminen!***

- Ohjataan opiskelijoita **jakamaan ja refleктоimaan** työelämään ja yrittäjyyteen liittyviä teemoja ja osaamistaan **sekä tekemään yhteistyötä**
- Kannustaminen, innostaminen
- Utelias tulevaisuuteen suuntaaminen
 - **Merkityksellisyys!**

**LUKIO → KORKEAKOULU TAI MUUT
OPINNOT → TYÖELÄMÄ
KANSAINVÄLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ**

Kansainvälisyys osaamisena

Lukiokoulutuksen kansainvälisyys

- monipuolistaa opiskelijan kokemusmaailmaa
- avartaa maailmankuvaa
- vahvistaa valmiuksia eettisesti kestävään toimintaan globalisoituneessa haasteiden ja mahdollisuuksien maailmassa.
- Osaamisen kehittämisessä huomioidaan YK:n kestävä kehityksen ohjelma **Agenda 2030** ja erityisesti sen tavoite 4.7, jossa kuvataan **globaalikansalaisuuden piirteitä** (myös lukiokoulutuksen tehtävä luku 2.1)

- Huomiota kiinnitetään lukion ja koulutuksen järjestäjän
 - monipuoliseen **kieliohjelmaan** ja sen ratkaisuihin
 - **kulttuurien tuntemuksen** syventämiseen.
- Opiskelijaa ohjataan aktiiviseen ja suunnitelmalliseen kansainväliseen toimintaan.
 - *kotikansainvälisyyttä*
 - *kansainvälistä liikkuvuutta*

KANSAINVÄLISYYS OSAAMISENA

- Kansainvälisyyttä (laaja-alaisena) osaamisena kartutetaan **kaikissa oppiaineissa, tavallisilla tunneilla**
- **muissa** laaja-alaisen osaamisen mahdollistavissa oppimisen tilanteissa
 - Monioppiaineisissa opintojaksoissa
 - Hankkeissa, joissa on kv-elementti; liikkuvuudessa
 - **Töissä; korkeakoulukurkistuksissa joissa kv-elementti...**

Laaja-alainen osaaminen ja yhteistyömuodot Lukion jälkeisen elämän tarpeet

Osaaminen
(kompetenssi, pystyvyys)
vs. korkeakoulu- ja
työelämäyhteistyön
kokemuksellisuus /
globaali todellisuus

**Tiedot + taidot + arvot +
asenteet + tahto**
korkeakouluopinnoissa,
työelämässä sekä
kansainvälisissä
yhteyksissä ja
näkökulmissa!

CASE: Korkeakouluyhteistyötä ja laaja-alaisuutta

- Uuden Lopsin korkeakouluyhteistyötä HY:n monitieteisellä pilottikurssilla *Opiskelijat opettajina*
 - Käsittelyssä Agenda 2030 -kysymyksiä
 - biologian didaktiikan laitoksen koordinoima
- Ensimmäinen kurssi v. 2017
 - Helsingin yliopisto
 - WWF
 - Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu, Sibelius-lukio sekä Helsingin kielilukio
- Tänä lukuvuonna osallistuvia lukioita jo yli kymmenen ja kaupungeja kolme!
- *Opiskelijat opettajina* -kurssin loppugaalassa opiskelijat esittävät kurssien aikana pitämiään oppimiskokonaisuuksia tai muita projektejaan.
 - Opiskelijoilla mahdollisuus keskustella kurssin aikana heränneistä ajatuksista asiantuntijoiden ja muiden opiskelijoiden kanssa.

Lue lisää:

<https://blogs.helsinki.fi/opiskelijatopettajina/category/yleinen/hankkeen-kuvaus/>

LISÄÄ CASEJA

- Ivalon lukio <https://peda.net/inari/inarin-kunna-koulut/ivalon-lukio/kp>
- Karleby svenska gymnasium
https://www.kokkola.fi/palvelut/opetus_ja_kasvatus/lukio_ja_ammattillinen/ruotsinkieliset_lukiot/kokkolan_ruotsalainen_lukio/sv_SE/kokkolan_ruotsalainen_lukio/

Kertauksena: lukiouudistus muuttaa myös opettajuutta

Mahdollisuuksia

- ✓ **käyttää laajemmin** ja uudistaa omaa osaamistaan
- ✓ kehittää yhteistyöhön ja yhteisöllisyyteen perustuvaa toimintakulttuuria
- ✓ opettaa yhdessä toisten aineiden opettajien kanssa
- ✓ **tehdä yhteistyötä muiden lukioiden, oppilaitosten, korkeakoulujen ja työelämän kanssa myös kansainvälisesti**

Hae lisää informaatiota

OKM:n, lukioden ja korkeakoulujen yhteistyöryhmän raportti 2019 **Katse korkealle!**
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-620-1>

OKM:n tilausraportti 2020 **Lukioiden korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö** sis. myös kansainvälisyyden näkökulman
<https://tietokayttoon.fi/julkaisut/raportti?pubid=URN:ISBN:978-952-287-823-6>

→OPH-LUKE-verkoston julkaisu **Uutta LOPSia rakentamassa** 5.10.2020
<https://opetushallitus.mobiezine.fi/zine/9/cover>
[OPH:n nettisivujen LOPS-tukiaineistot](#)

Informaatiota ja tukea LOPS-kehittämiseen **saa** sekä kannattaa / pitääkin kysyä myös erityisen kehittämistehtävän lukioilta!

Tietoa talous-, yrittäjyys- ja työelämäosaamisen aineistoista, hankkeista ja yhteistyöstä:

- <https://minedu.fi/-/opetus-ja-kulttuuriministerio-tukee-nuorten-yrittajyyss-talous-ja-tyoelamataitoja>
- <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/yhteiskuntaopin-materiaalit>
- <https://tralla.fi/>

Rahoitusmahdollisuuksia

Valtionavustukset:

Hyödynnä perinteiset [oppimisympäristöjen kehittämiseen](#) sekä [kansainvälisyyteen](#) suunnatut valtionavustukset, jotka avautuvat kevättalvella 2021 taas kumpikin omiin hakuihinsa.

LOPS-kehittämiseen tulee ajoittain kohdennettuja valtionavustuksia, mahdollisesti piankin esim. [hallitusohjelmaan](#) pohjaava tuki lukion laatutyölle

[Opetustoimen henkilöstökoulutuksen](#) tuista osa suunnataan LOPS-työhön.

- [EU:n Erasmus-tuet](#);
- [Nordplus-pohjoismaiset tuet](#)

Vaikka näiden kansainvälisten ohjelmien kouluille suunnatut rahoitukset ovat tavoitteiltaan ylikansallisia, niitä voi haettaessa ja käytettäessä suunnata myös LOPS-kehittämiseen.

Tutkaile /hyödynnä myös esim. [Fulbright](#) ja monet muut säätiöt, Kulttuurirahasto, Kone, Teknologiateollisuus, Liikesivistysrahasto, sekä yleiskehittämiseen että kotikansainvälisyyteen ja liikkuvuuteen!

Jatkoksi pohdittavaa omassa lukiossa: miten opiskelijalle parhaat eväät jatko-opintoihin, työhön, kansainvälisyyteen

- Miten tunnistetaan jo toimivat käytänteet ja uudet mahdollisuudet?
- Miten hyvät käytänteet saadaan laajemmin käyttöön?
- Mikä on minun ja meidän lukion erityinen panos ja tehtävä yhteistyön edistämisessä jatkossa?

FINNISH NATIONAL
AGENCY FOR EDUCATION

KIITOS!

